

Waarom?

Het participatiedecreet voorziet dat elke school of scholengemeenschap vanaf 1 april 2005 met een schoolraad moet werken. Ook leerlingen uit de basisschool kunnen daarin hun inbreng doen.

Wie en wat?

In de basisschool werkt de schoolraad met vertegenwoordigers van de ouders, het personeel en de lokale gemeenschap. De drie groepen zijn evenredig vertegenwoordigd met twee tot vijf personen.

De schoolraad is een formeel participatieorgaan. Het is een belangrijke gesprekspartner voor directie en inrichtende macht. Hij kan informeren en advies geven. En hij is ook een erkend overlegpartner voor al wat de school aanbelangt. Daarom hebben de vertegenwoordigers recht op informatie en inzage in documenten. Naar hun achterban toe hebben ze informatie- en communicatieplicht.

Leerlingen en de schoolraad?

Leerlingen uit de lagere school zijn niet verplicht vertegenwoordigd in de schoolraad. Misschien hoeft dat ook niet altijd: er zijn genoeg andere manieren om leerlingen en hun ervaringsdeskundigheid te betrekken bij wat er op school en in de schoolraad gebeurt.

Hoe betrek je de leerlingen erbij?

Leg de verschillende bevoegdheden – informatie, advies, overleg, communicatie – van de schoolraad eens onder de ‘methodiekenloop’. Ga na hoe en in welke mate je de leerlingen erbij kunt betrekken. Een paar voorbeelden:

Adviesbevoegdheid

De inrichtende macht vraagt de schoolraad verplicht advies over elk ontwerp van beslissing over o.a. (artikel 19):

De bepaling van het profiel van de directeur

- > Na de bespreking in de schoolraad kun je een **klankbordgroep** (pag. 89-92) van leerlingen uitnodigen met de vraag of de schoolraad misschien iets vergat. Uit het **organigram** (fiche 2) blijkt geregeld dat leerlingen een verrassende kijk hebben op directietaken.

Schoolvervoer

- > Naast de chauffeur en de busbegeleider zijn de leerlingen erg goed op de hoogte van wat er zich op de bus afspeelt. Zet eens samen met een paar kinderen een **detectivepet** op om het reilen en zeilen te onderzoeken (zie fiches).

Overlegbevoegdheid

De inrichtende macht overlegt met de schoolraad over o.a. (artikel 21):

Het opstellen of wijzigen van het schoolreglement

- > Het schoolreglement omschrijft wederzijdse rechten en plichten van leerlingen, ouders en de school. Er staan ook wettelijke bepalingen of onderwerpen in die niet te veranderen zijn: regels over veiligheid of verzekeringen bijvoorbeeld.
- > Toch blijven er nog heel wat aspecten rond samenleven op school die een plaats hebben of verdienen in het schoolreglement, en waarover leerlingen ook iets te zeggen hebben. Of leerlingen kunnen extra onderwerpen, regels of afspraken aanbrengen die zij belangrijk vinden. Of ze stellen aanpassingen van het schoolreglement voor.
- > Een **placemat** (zie fiche) waarop iedereen vijf regels of afspraken schrijft, levert veel informatie op over hoe de leerlingen het samenleven op school willen regelen.

Elk ontwerp van beslissing over buitenschoolse activiteiten

- > Leerlingen kunnen vanuit hun eigen ervaring mee beslissen over buitenschoolse activiteiten. School en ouders kunnen die activiteiten wel afbakenen en bijvoorbeeld beslissen dat een pretpark buiten de doelstellingen van een schoolreis valt.
- > Een **'groene-envelopmoment'** (zie fiche) laat uit de hele school meningen en ideeën opborrelen. Die bespreek je dan op de schoolraad of op een ander vooraf afgesproken moment.
- > Ook de **gemengde werkgroep** (pag. 88) is een mogelijke werkvorm. Geïnteresseerde leerlingen denken en werken samen met ouders en leerkrachten ideeën uit. Of spreek daarvoor de **leerlingenraad** (pag. 99-102) aan. De vertegenwoordigers uit alle klassen brengen dan de resultaten van het **klagesprek** naar voor (pag. 99-102).

Beslissingen over infrastructuurwerken

- > Kinderen beleven de school letterlijk en figuurlijk vanuit een ander perspectief.
- > Over infrastructuuraanpassingen kun je de leerlingen al vóór de plannen naar hun mening vragen. Dan maken ze in de klas zelf **maquettes of tekeningen** (zie fiche).
- > Via andere speelse methodieken zoals het **detectivespel** (zie fiches) en de **fotojacht** (zie fiche) kunnen de leerlingen kwijt hoe ze naar hun school kijken.
- > Architect of opdrachtgever kunnen hun voorlopige plannen ook voorleggen aan de leerlingen. Die geven dan bijvoorbeeld suggesties in een **klankbordgroep** (pag. 89-92).

Dit zijn natuurlijk niet alle bevoegdheden van de schoolraad. Voor een volledig overzicht verwijzen we naar de tekst van het participatiedecreet zelf (decreet van 2 april 2004, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 6 augustus 2004) en voor het gemeenschapsonderwijs ook naar het bijzonder decreet van 14 juli 1998.

Sommige onderwerpen gaan de leerlingen hun petje te boven. Betrek ze dan eerder bij concrete onderdelen ervan. Daarnaast hoeft de inbreng van kinderen zeker niet beperkt te blijven tot de onderwerpen waarover de inrichtende macht verplicht advies vraagt. Ook als de schoolraad uit eigen beweging advies geeft aan inrichtende macht of directie, kan hij zich laten inspireren, leiden of voeden door de inbreng van leerlingen.

Tot slot heeft de schoolraad naar de leerlingen toe ook een communicatie- en informatieplicht over de manier waarop hij zijn bevoegdheden uitoefent (artikel 17). Ook daarin kunnen leerlingen een belangrijke rol spelen. Wie weet beter dan de leerlingen zelf waar en hoe zij het best informatie oppikken?

Kortom: de hele mix van methodieken om leerlingen meer bij het schoolgebeuren te betrekken, is ook perfect bruikbaar om ze meer bij de werking van je schoolraad te betrekken.